

Asia: VN/28405/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu seuraavaa ympäristöministeriön laatimasta hallituksen esityksestä ilmastolain muuttamisesta:

Hallituksen esityksellä ehdotetaan, että ilmastolain kunnan ilmastosuunnitelman laatimista koskeva velvoite kumotaan. Samalla muutettaisiin lain soveltamisalaa niin, ettei ilmastolakia sovelleta kunnan viranomaisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää ehdotetusta askeleena oikeaan suuntaan. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen mukaan suunnitelmien laatiminen lisää hallinnollista taakkaa sekä kunnissa että valtiolla, ja ilmastosuunnitelmien laatimiselle on vaikea tunnistaa selkeää päästövähennyspotentiaalia. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että suunnitelmavelvoitteen vaikutus päästövähennyksiin on ollut epävarma ja suunnitelmavelvoitteen lisäarvo nykyiseen järjestelmään verrattuna on jäänyt epäselväksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että jo nykyisellään kunnat tekevät merkittävää ilmastotyötä. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota hallituksen esityksen perusteluosioon, jonka mukaan lain soveltamisalan muuttamisesta huolimatta kunnat voivat tehdä aktiivista ilmastotyötä ja laatia ilmastosuunnitelmia vapaaehtoisesti itsehallintonsa nojalla.

Yksi kuntien tehokkaimpia ilmastotyön muotoja ovat kunta-alan energiatehokkuussopimukset (KETS). Kuntasektorista noin 79 % asukasluvulla mitattuna (125 kuntaa ja 12 kuntayhtymää) on (vuosi 2022) näiden vapaaehtoisten kuntasektorin energiatehokkuussopimusten piirissä. Kunta-alan energiatehokkuussopimus on osa laajempaa energiatehokkuussopimustoimintaa, joka on Suomen keskeisin politiikkatoimi energiatehokkuuden alueella. Energiatehokkuussopimukset ovat keskeisessä roolissa EU:n energiatehokkuusdirektiivin (EED) kansallisesti sitovan energiansäästövelvoitteen sekä myös muiden ko. direktiivin velvoitteiden toimeenpanossa (<https://tem.fi/-/suomi-ylitti-selvasti-eu-n-vuoden-2020-energiatehokkuustavoitteet>).

Työ- ja elinkeinoministeriö muistuttaa, että Suomen kasvihuonepäästöistä noin 75 prosenttia on peräisin energian tuotannosta ja käytöstä. Täten energiapolitiikka on keskeisessä roolissa myös ilmastopolitiikan kehittämisessä. Hyvä hallinnonalojen välinen koordinaatio ja yhteistyö on tärkeää, jotta Suomi voi saavuttaa kansalliset päästövähennystavoitteensa ja EU-tason tavoitteet.

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Tuokko Katja
Työ- ja elinkeinoministeriö - Energiaosasto